

Grotelseheide 1a, Bakel

Ecologische quickscan

J.F.G. Maassen

Grotelseheide 1a, Bakel

Ecologische quickscan

In opdracht van Aqua Engineering
datum 18-11-2015

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
T 073-6410858
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
BTW nr NL081276485B02
rek.no NL55 INGB 0003 0208 71

<i>Tekst en samenstelling</i>	J.F.G. Maassen
<i>Foto's</i>	J.F.G. Maassen
<i>Foto op omslag</i>	J.F.G. Maassen
<i>Wijze van citeren</i>	J.F.G. Maassen, Quicksan Grotelseheide 1a
<i>In opdracht van</i>	Aqua Engineering Dhr. N. van der Horst Kastmolen 17 5706 BD Helmond
<i>Contactpersoon</i>	Mw. Bianca Göertz
<i>Status</i>	definitief
<i>Datum</i>	18-11-2015

© 2015 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.

Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	8
	1.1 Aanleiding	8
	1.2 Vraagstelling	8
	1.3 Ligging van de planlocatie	8
	1.4 Beschrijving van de planlocatie	9
	1.5 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen	9
2	Wettelijk kader	11
	2.1 Inleiding	11
	2.1 Flora- en faunawet	11
	2.2 Natuurbeschermingswet	14
	2.3 NNN gebieden	14
	2.4 Rode Lijst	14
3	Onderzoeksresultaat	15
	3.1 methodiek	15
	3.2 gebiedsbescherming	16
	3.3 soortenbescherming	17
4	Conclusie en aanbeveling	22
	4.1 Natuurbeschermingswet	22
	4.2 Floa en Faunawet	22
	4.3 Mitigerende en compenserende maatregelen	22
	4.4 Ontheffingsaanvraag	23
	4.5 Vervolgonderzoek	23
5	Bronnen	24

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Aqua Engineering gevestigd op adres Kastmolen 17 te Helmond, heeft het voornemen tot het oprichten van een nieuwe woning op het kavel met het adres Grotelseheide 1a te Bakel. Het oprichten van de woning zal worden gerealiseerd door het omvormen van een huidige noodwoning tot een permanente burgerwoning. Hiervoor zijn bouwkundige ingrepen nodig om de loods waarin de huidige noodwoning is gevestigd om te vormen tot een permanente woning die zowel voldoet aan de wettelijk gestelde technische eisen als aan door de gemeenste gestelde welstandseisen. Voor de uitvoering van de plannen is wijziging van het bestemmingplan noodzakelijk. Op het betreffende bestemmingsvlak is slechts 1 woning toegestaan. Deze woning is al reeds aanwezig en betreft het adres Grotelseheide 1.

Op 26 juni 2015 heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gemert-Bakel besloten in principe medewerking te verlenen aan de beoogde herontwikkeling.

Aan Crijns Rentmeesters bv te Someren is de opdracht verleent om een nieuw bestemmingsplan te maken en de herontwikkeling van de locatie mogelijk te maken binnen de grenzen van de gestelde wetgeving en door de gemeente gestelde normen. Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek aangezocht om voor dit doel een quickscan Flora en fauna uit te voeren.

1.2 Vraagstelling

Middels dit onderzoek wordt de vraagstelling onderzocht of de gewenste ontwikkeling in het plangebied mogelijk effecten kan hebben op flora en fauna, of op belangrijke (beschermde) natuurgebieden in de omgeving. Voor dit doel wordt in beeld gebracht of en welke effecten de gewenste ontwikkeling mogelijk kan hebben op (beschermde) natuurgebieden en soorten. Indien de gewenste ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten, leidt de quickscan tot aanbeveling voor vervolgstappen.

Het uiteindelijke doel is het afstemmen van de ontwikkeling op de aanwezigheid van beschermde soorten, zodat gewerkt kan worden binnen de kaders van de wetgeving zoals die vastgelegd is in de Flora en Faunawet en Natuurbeschermingswet.

1.3 Ligging van de planlocatie

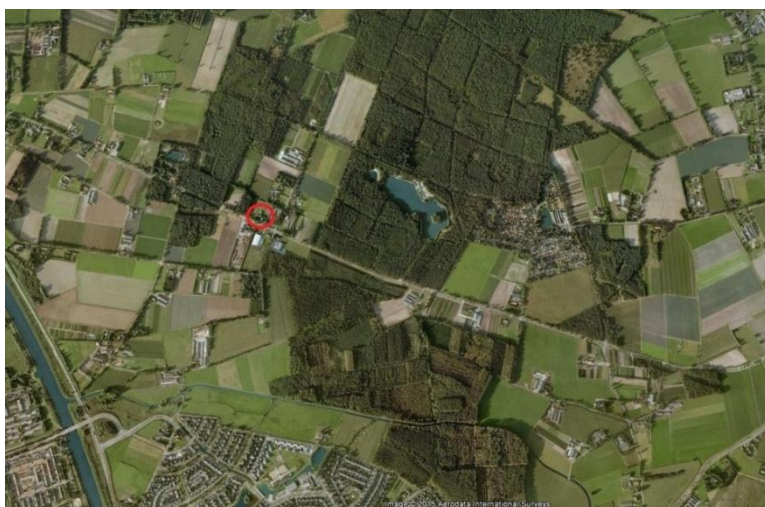

Fig1. Ligging van het plangebied (roodomcirkeld) in de omgeving (luchtfoto Google Earth)

Fig2. Kadastraal perceel en onderzoeksgebied (groen gearceerd)

Het plangebied is gelegen in een bebouwingsconcentratie binnen een landelijk gebied met veel elementen van een oorspronkelijk kleinschalig agrarisch landschap. Er is binnen deze bebouwingsconcentratie relatief veel bebouwing op korte afstand van elkaar gelegen met gemengde functies, woon- en bedrijfsfunctie. Tevens is het plangebied dicht gelegen bij het natuurgebied de Grotelse Heide; een gebied met een afwisseling van heide, droog bos, nat bos en graslanden. Door het gebied stroomt de Esperloop met een kwalitatief hoogwaardig beekmilieu.

1.4 Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving

Het plangebied betreft een perceel dat buiten de bebouwing en een oppervlak bestrating, geheel ingericht is als een siertuin. De tuin verkeert momenteel in een sterke mate van verwaarlozing. De begroeiing bestaat uit een mengsel van siergewassen, waaronder veel lage en middelhoge struiken, en natuurlijke begroeiing in de vorm van ruigtekruiden en jonge houtopslag. Opvallend zijn de vele wintergroene struiken en hagen. Bomen die oud en fors genoeg zijn om ecologisch interessant zijn doordat ze holten kunnen bevatten die verblijf aan beschermde fauna kunnen bieden ontbreken. De meest markante en hoogste boom is een nog relatief jonge notenboom. Opvallen en zichtbepalend is een slordig rijtje hoge sparren langs de noordrand van het terrein.

Buiten wat gammele losse houten schuurtjes betreft de enige bebouwing de loods die ingericht is voor bewoning en waaraan de ingreep gaat plaats vinden. De loods bevat een dak van golfplaten dat aan vervanging toe is. Waarschijnlijk in een latere fase na de bouw van de loods is achter de buitenmuur een binnenmuur gebouwd. Tussen de muren is een spouwruimte aanwezig. De loods verkeert buiten het versleten dak in een goede bouwkundige staat. De binnenruimte is ordelijk, goed onderhouden en geheel afgedicht van buiten. Buiten een nauw schoorsteenkanaal is er geen enkele toegangsmogelijkheid voor fauna.

Het perceel is geheel omgeven door een hekwerk en daardoor ontoegankelijk voor grote fauna als Ree, Das en Vos. Aan de noord en westkant grenst het plangebied aan een agrarisch grasland van een lage natuurwaarde. Ongeveer 50 m westwaarts van het plangebied grenst dit grasland aan een perceel (NNN- gebied) dat dicht bebost met is jonge bomen die ontwikkeld zijn uit natuurlijke houtopslag van vooral Ruwe berk en Zomereik.

1.5 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen

De voormalige tuinbouwloods was ten tijde van het veldbezoek onbewoond, echter wel ingericht en gebruiksklaar voor bewoning. De woning maakt bestemmingsplanmatig onderdeel uit van de woonbestemming gelegen aan de Grotelseheide 1. De loods met de inpandige woning wordt

omgezet in een zelfstandige woonbestemming, waarbij de loods een uitstraling krijgt van een woning die wat betreft welstandseisen past binnen de aanwezige bebouwingsconcentratie. Hiervoor zijn bouwkundige ingrepen nodig, waarbij o.a. het dak zal moeten worden vervangen. De rest van het perceel krijgt een groene inrichting die aansluit op de landelijke en de bebouwde omgeving, door o.a. te kiezen voor inheemse houtgewassen en de bestaande groen- en landschapsstructuren zoveel mogelijk te integreren. Waar afscheidingen nodig zijn hebben groene afscheidingen van inheemse soorten de voorkeur.

Fig.3 Landschappelijke omgeving

Fig.4 Zicht op de sparren binnen het plangebied.

Fig.5 Zicht op het plangebied vanaf de openbare weg

Fig.6 Binnenpands

Fig.7 Tuin

Fig.8 Notenboom

2. Wettelijk kader

2.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming is geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. In deze twee wetten zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Convention, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar.

2.1 Flora en faunawet

De Flora- en faunawet is op 21 februari 2005 doormiddel van een Algemene Maatregel van Bestuur betreffende artikel 75 van de FF-wet van kracht geworden. Deze is van toepassing op alle van nature voorkomende zoogdieren in Nederland, met uitzondering van huismuis, zwarte rat en bruine rat, alle soorten amfibieën en reptielen en alle vogelsoorten die binnen de lidstaten van de Europese Unie als inheems worden beschouwd. Meer selectief zijn een aantal soorten vaatplanten en diersoorten uit de groep van vissen, libellen, kevers, dagvlinders en weekdieren als beschermde soorten door de wet aangemerkt.

Verbodsbepalingen

De Flora en faunawet kent de volgende algemene verbodsbepalingen

Artikel	Verbodsbepaling
8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op andere wijze of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen of te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse diersoort opzettelijk te verontrusten.
11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of verstoren.
12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
13	Het is verboden planten, producten van planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot beschermde inheemse of uitheemse dier- of plantensoorten te vervoeren.

Soortenbescherming.

De soortenbescherming onderscheid 3 beschermingsniveau, waarbij de mate van bescherming oploopt van licht tot streng. Vogels gelden hierbij als een aparte categorie.

Tabel1	licht beschermd Voor deze soorten genoemd in tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een laag beschermingsniveau en worden in deze rapportage als licht beschermd aangeduid. Bij ruimtelijke ingrepen geldt een vrijstelling voor deze soorten en behoeft geen ontheffing van Art. 75 van de FF-wet te worden aangevraagd. Wel is bij de ingrepen de zorgplicht van toepassing. De zorgplichtbepaling houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende planten en dieren, evenals voor hun directe leefomgeving.
Tabel 2	Middelzwaar beschermd Voor deze soorten genoemd in tabel 2 van de Flora- en Faunawet geldt een middelzwaar beschermingsregiem. Hierbij geldt dat bij ruimtelijke activiteiten geen ontheffing Art. 75 van de FF-wet behoeft te worden aangevraagd, mits de activiteiten worden uitgevoerd volgens een door de Minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Zonder een dergelijke gedragscode zijn ruimtelijke activiteiten met betrekking tot deze soorten wel ontheffingsplichtig. Deze soorten worden in deze rapportage samen met de volgende groep van tabel 3-soorten als strikt beschermd aangeduid. Alleen als het relevant is om een onderscheid te maken met tabel 3 soorten zal de omschrijving “middelzwaar beschermd” worden gebruikt. Bijvoorbeeld in het geval als de werkzaamheden volgens een goedgekeurde gedragscode worden uitgevoerd.
Tabel 3	Streng beschermd Voor deze soorten uit tabel 3 geldt een zwaar beschermingsregiem en worden in deze rapportage altijd als strikt beschermd aangeduid. Het betreft de soorten die vermeld staan in bijlage 1 (Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten) en soorten die vermeld staan in bijlage 4 (EU Habitatrichtlijn). Voor deze soorten eist de wet dat voor ruimtelijke ingrepen een ontheffing aangevraagd moet worden van Art. 75 van de FF-wet. De ontheffing zal getoetst worden aan drie criteria: - Is er sprake van een bij de wet genoemd belang; - Is er een alternatief, zo ja, dan geldt dat het alternatief uitgevoerd dient te worden. Zo nee, dan wordt de ingreep aan de wet getoetst; - De gunstige staat van instandhouding van de soort mag niet in het geding komen door de geplande ingrepen.
Vogels	Streng beschermd Alle inheemse vogelsoorten zijn strikt beschermd in door de FF-wet. Tevens zijn tijdens het broedseizoen ook de nesten van vogels beschermd. Voor de duur van het broedseizoen geeft de wet geen standaardperiode aan. Van een aantal vogels zijn de nesten jaarrond, dus ook buiten het broedseizoen, beschermd (zie verder hieronder). Ontheffing kan worden verkregen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn -Bescherming flora en fauna -Veiligheid van luchtverkeer - Volksgesondheid en openbare veiligheid

jaarrond beschermde verblijfplekken zoogdieren

Voor verblijfplekken, als holen, burchten, nesten en ruimten in gebouwen en bomen, met een permanente verblijffunctie van tabel 2 en 3 zoogdieren is artikel 11 van de Flora en Faunawet van toepassing, wat betekent dat deze jaarrond beschermd zijn. Bij tabel 2 soorten kan volstaan worden om met een goed gekeurde gedragscode te werken. De permanente verblijfplekken van tabel 3

soorten, waaronder de verblijfplekken van alle vleermuissoorten vallen, zijn strikt beschermd en ontheffingsplichtig.

vogels

De meeste vogels maken tijdelijke nesten die slechts kortstondig gebruikt worden. Echter en beperkt aantal vogels gebruiken het nest permanent of keren jaarlijks naar hetzelfde nest terug. Deze nesten worden daarom als vaste verblijfplek aangemerkt. De wetgever verstaat onder vaste verblijfplaatsen van vogels ook nesten en holtes waar de vogels ook buiten de broedtijd regelmatig verblijven.

Afhankelijk van de flexibiliteit van de betreffende vogelsoort om een nieuw verblijfplaats te vinden als de oude verloren gaat zijn deze verblijfplaats jaar rond beschermd, d.w.z. dat de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora en Faunawet het geheel seizoen van toepassing zijn

Er worden 5 categorieën vaste verblijfplekken onderscheiden waarvan er 4 jaar rond beschermd zijn doordat artikel 11 van de Flora en faunawet gedurende het gehele seizoen van toepassing is.

Jaarrond beschermde nesten waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen van toepassing is

categorie	Omschrijving
1	Nesten die ook buiten het broedseizoen als vaste rust- en verblijfplaats gebruikt worden (voorbeeld: steenuil)
2	Nesten van Koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: gierzwaluw en huismus).
3	Vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar en kerkuil).
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. (voorbeeld: buizerd en ransuil).

Vaste verblijfplekken waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet alleen gedurende het broedseizoen van toepassing zijn. In principe zijn de nesten van deze soorten buiten het broedseizoen niet beschermd, echter ze vragen wel extra onderzoek. Hun nesten worden alsnog als jaarrond beschermd aangemerkt als dit onderzoek zwaarwegende feiten of als ecologische omstandigheden vaststelt die dit noodzakelijk maken.

categorie	Omschrijving
5	Nesten van vogels die weliswaar terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. (voorbeeld: boerenzwaluw, blauwe reiger)

Zorgplicht

In de Flora- en Faunawet is een zorgplicht (artikel 2, lid 1) opgenomen:

“Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden

gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

2.2 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet (NB-wet) heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden met een hoge ecologische waarde in Nederland als doel. Daartoe zijn op internationaal Europees niveau gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Verder vallen op nationaal niveau ook Beschermde Natuurmonumenten onder de NB-wet. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De vier genoemde gebieden kunnen overlappen.

Activiteiten die een negatief effect hebben op de Natura-2000 gebieden zijn in principe verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. In de eerste instantie wordt doormiddel van een voortoets onderzocht of er negatieve effecten verwacht kunnen worden. Indien er negatieve effecten worden verwacht volgt er een habitattoets. Afhankelijk of de te verwachten negatieve effecten als niet-significant of significant worden beoordeeld heeft deze habitattoets de vorm van respectievelijk een Verslechteringstoets of Passende beoordeling. Indien op basis van deze onderzoeken niet significante verslechtering en/of verstoringen worden verwacht wordt onder voorwaarden en/of beperkingen vergunning verleend. Bij een significante verslechtering wordt alleen vergunning verleent als er een volwaardig alternatief (A) is, sprake van een dwingend (D) algemeen belang en compensatie (C) mogelijk is. Deze voorwaarden worden beoordeeld doormiddel van een ADC toets.

2.3 Natuur Netwerk Nederland (Ecologische Hoofdstructuur)

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit planologisch beschermde gebieden die zijn aangewezen om ecologische verbindingen te realiseren tussen belangrijke natuurgebieden. Deze natuurgebieden en de verbindingen daartussen vormen samen een ecologisch netwerk. Het Natuurnetwerk Nederland is een vervolg op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarvan de naam EHS nog wel in de wetgeving is verankerd. De wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle mogelijke effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst.

De begrenzing van de NNN wordt door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in provinciale plannen. Per eenheid zijn natuurdoeltypen en functies geformuleerd. Voor ingrepen in of in de nabijheid van NNN-gebieden geldt het **nee, tenzij** principe, d.w.z. handelingen zijn verboden die de waarden, kenmerken of functies van het gebied aantasten. Hiervan kan alleen worden afgeweken als er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van groot openbaar belang. In dat geval dienen negatieve effecten wel te worden gecompenseerd.

2.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3. Onderzoeksresultaat

3.1. Methodiek

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van o.a. de website Waarneming.nl, de website van Ministerie van economische zaken en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging ten opzichte van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de NNN (EHS) (Natuurnetwerk Nederland).

Veldonderzoek

Het veldbezoek werd op 10 november 2015 in de middag uitgevoerd door dhr. J.Maassen. Tijdens het veldbezoek was het droog, geheel bewolkt en voor de tijd van het jaar bijzonder zacht weer (temperatuur rond de 15graden C). Er stond een vrij harde wind (windkracht 3).

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. hollen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

3.2 Gebiedsbescherming

Ligging ten opzicht van NNN (voorheen EHS)

Het plangebied ligt buiten de NNN, maar wel zeer dicht bij NNN- gebied. In feite is het plangebied omgeven door een ring van NNN- structuren. De dichtstbijzijnde NNN-structuur ligt op slechts op 50 m afstand van het plangebied. Als gevolg van de ligging buiten NNN-gebied, de schaal en reikwijdte van de ingreep kan directe fysieke schade aan NNN-gebied uitgesloten worden. Daar de huidige kleinschalige woonfunctie op de planlocatie onveranderd blijft wordt in de toekomst geen toename verwacht van factoren, als geluid-, licht- en stikstofbelasting, die als gevolg van een werking op afstand indirect schade kunnen toebrengen aan NNN-gebied en het functioneren daarvan. De werkzaamheden kunnen dusdanig uitgevoerd worden dat ook in de uitvoerende fase geen verstoring van het NNN-gebied ontstaat bv door een overmaat van licht- en geluidbelasting. Met in acht nemen van de genoemde voorwaarde om een overmaat van licht en geluidbelasting te voorkomen, worden geen negatieve effecten verwacht op de aanwezige NNN als gevolg van de voorgenomen herontwikkeling van de planlocatie.

Fig.9 Ligging van het plangebied (roodomcirkeld) ten opzichte van de NNN-structuren (groen). Bron: www.synbiosis.alterra.nl/natura2000/

Ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van een Vogel- en Habitatrichtlijngebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000 gebieden zijn de Strabrechtse Heide en Beuven en de Deurnsche Peel en Mariapeel. Op afstanden van respectievelijk 11km en 15km. Dit is een te grote afstand om enige negatieve invloeden op deze gebieden te verwachten. Op basis van de ruime afstand van het plangebied tot de Natura 2000-gebieden en de aard en schaal van de ingreep en herontwikkeling is een negatief effect als gevolg van de plannen geheel uit te sluiten op Natura 2000 gebied.

3.3 Soortenbescherming

Vaatplanten

De vegetatie binnen het plangebied is van een sterk verstoord type en betreft een combinatie van verwilderde tuinplanten en verschillende type verstoringvegetatie. Er ontbreken de condities om beschermde soorten aan te treffen die hier een natuurlijke standplaats vinden. Indien er wel beschermde soorten worden aangetroffen zullen het cultuurvormen van wilde planten betreffen die hier ooit zijn aangeplant of ingezaaid.

conclusie

Door de geplande ingrepen worden geen negatieve effecten op beschermde plantensoorten verwacht

Vogels

Toelichting

In de Flora en faunawet worden alle broedende vogels strikt beschermd. De Flora- en Faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. Als nestendoor een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn.

De volgende typen (aflopend in beschermde status) worden onderscheiden:

Type A: Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk

Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.

Soorten: o.a. Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.

Type B: Ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk

Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Echter ze zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of "als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen".

Soorten: o.a. Blauwe reiger, Boerenwaluw, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Groene specht, Grote bonte specht, Huiszwaluw, Ijsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.

Type C: Ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk

Soorten: Overige soorten

Type A

Bronnenonderzoek

Waarneming.nl laat een frequente waarneming zien van een aantal roofvogelsoorten uit deze categorie binnen en nabij het gebied van de Grotelse Heide. Relatief veel waarnemingen van Wespandief en Slechtvalk en regelmatig Buizerd, Havik en Rode wouw. Met name de Wespandief heeft specifieke binding met het landschapstype ter plekke. De soort predateert nesten van wespen langs bosranden en houtwallen. Er werden geen aanwijzingen gevonden voor aanwezigheid van uilen in de directe omgeving van het plangebied.

Veldbezoek

De bijbebouwing van lage schuurtjes is onderzocht op aanwezigheid van uilen en sporen daarvan. Deze werden niet aangetroffen. Ook werden geen aanwijzingen gevonden dat de hoge sparren aan de terreinrand rustplekken van uilen (in het bijzonder Ransuil) bevatten. De hoofdbebouwing is

geheel ontoegankelijk voor uilen, aanwezigheid kan hier geheel uitgesloten worden. De bomen en hoge struiken werden gecontroleerd op nesten van andere roofvogels. Er werden nergens jaarrond beschermde nesten van roofvogels aangetroffen of sporen als plukplekken of braakballen die wijzen op aanwezigheid daarvan.

In het bijzonder is gelet op de aanwezigheid van Huismussen, gelet op een omgeving die bij uitstek en grote geschiktheid voor deze soort toont. De bebouwing binnen het plangebied is weinig geschikt voor vestiging van nestplaatsen. Daken bieden meestal de beste mogelijkheden. Echter golfplaten daken, zoals dat op de hoofdbebouwing aanwezig is, bieden over het algemeen slechte condities wat betreft temperatuur als gevolg van het geringe isolerend vermogen van het materiaal. Bovendien waren de ingangen tot onder de golfplaten versperd door het opgehoopte bladval in de goot. De dichte wintergroene struiken in de tuin bieden goede mogelijkheden voor rust- en overwinteringplekken van Huismussen.

Tijdens het veldbezoek werden echter geen Huismussen nog sporen die wijzen op aanwezigheid daarvan aangetroffen. Echter in de directe omgeving werd wel groep Huismussen vastgesteld nabij een open kippenren op een naburige boerderij.

Conclusie

Er worden geen negatieve effecten verwacht op jaarrond beschermde verblijfplekken van roofvogels, daar deze niet aanwezig zijn binnen het plangebied. Het plangebied vormt naar verwachting ook geen essentieel onderdeel van hun functionele leefomgeving; de voorgenomen ingrepen zijn daarom ook niet van invloed op de staat van in standhouding van de populaties aan roofvogels.

Negatieve effecten op nestplaatsen van huismussen kunnen ook worden uitgesloten, gelet op de ongeschiktheid van de bebouwing en het ontbreken van waarnemingen die daarvoor een indicatie zijn. Er werden tijdens het veldbezoek ook geen aanwijzingen gevonden dat Huismussen binnen het groen van de tuin vaste rustplekken onderhouden. Mocht dit in een later stadium wel het geval zijn, wat niet geheel uit te sluiten is gelet op de aanwezigheid van de Huismus in de directe omgeving, dan biedt de omgeving met zijn vele wintergroene hagen en tuinaanplant voldoende compensatie voor het verlies van deze vaste rustplekken.

Type B

Uit deze categorie werden vooral Koolmees en Pimpelmees gehoord en gezien. Er wordt niet verwacht dat het leefgebied voor deze soorten op enige manier wordt aangetast door de voorgenomen ingrepen en van invloed zijn op de staat van instandhouding. De omgeving biedt voldoende compensatie voor eventueel verlies van nestplaatsen.

Type C

Het plangebied biedt bijzonder goede voorwaarden voor soorten die in dicht struikgewas broeden zoals veel algemene tuin- en bosvogels. Indien met het broedseizoen rekening wordt gehouden worden geen negatieve effecten op deze soorten en hun nesten verwacht.

Grondgebonden zoogdieren

Streng beschermd

Bronnen

Een strikt beschermde soort die specifiek verwacht kan worden binnen de omgeving is de Eekhoorn (tabel 2). De soort maakt nesten jaarrond beschermde nesten in bomen. Waarneming.nl laat relatief veel waarnemingen zien. Hoewel het plangebied binnen het verspreidingsgebied van de Das ligt en de landschappelijke omgeving een grote geschiktheid voor deze soort toont, werden middels bronnenonderzoek geen aanwijzingen gevonden van aanwezigheid van de Das binnen en nabij het gebied van de Grotelse Heide. Ook de steenmarter lijkt in deze omgeving weinig bekend.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek werden geen sporen of aanwezigheid van streng beschermde zoogdieren geconstateerd. Echter naar informatie van de opdrachtgever wordt de Eekhoorn regelmatig in de notenboom waargenomen. In het bijzonder zijn de hoge sparren aan de noordrand van het terrein onderzocht op eekhoornnesten, die als jaarrond beschermde vaste verblijfplekken gelden. Er werden nergens nestplaatsen geconstateerd. Voor de Das is het terrein ontoegankelijk en voor aanwezigheid van de Steenmarter werden geen aanwijzingen gevonden, zowel op basis van informatie van omwonenden en veldonderzoek.

Conclusie

Buiten de Eekhoorn worden geen streng beschermde zoogdiersoorten verwacht. Het gebied heeft geen verblijfsfunctie voor de Eekhoorn en maakt waarschijnlijk deels uit van een groter gebied waar de soort foeragerend rondtrekt. De Eekhoorn is een lichte opportunist die de menselijke omgeving opzoekt om “gemakkelijk” voedsel te vinden. Het plangebied met zijn geringe oppervlak is daarom hooguit van een meer marginale betekenis binnen de functionele leefomgeving van de Eekhoorn waarvan het zwaartepunt binnen de nabije bosgebieden ligt. Bovendien blijft de notenboom als voedingsbron behouden en krijgt de tuin een groen inrichting die aansluit op de landschappelijke omgeving waarin de Eekhoorn zich thuis voelt.

Licht beschermd

Het terrein bevat een grote populatie aan konijnen gelet op de vele hollen en kleine burchten die op verschillende plekken werden geconstateerd. Een tuin als deze, die lange tijd verwaarloosd is en afgeschermd is van invloeden van buiten (denk aan honden) is bij uitstek een omgeving die zeer geschikt is om kleine licht beschermde zoogdieren te verwachten. Zeker kan de aanwezigheid van Egel, Mol, Bosmuis, verschillende soorten woelmuizen en spitsmuizen verwacht worden. De omgeving is ook zeer geschikt om kleine marterachtigen te verwachten (Wezel, Bunzing). Voor als deze soorten geldt een vrijstelling en slechts de zorgplicht, d.w.z. onnodige verwonding, doden en verstoring dient indien mogelijk te worden voorkomen.

Vleermuizen

Toelichting

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen zijn strikt beschermd. Alle vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen verblijfplaatsen, maar ook belangrijke verbindingen hiertussen (vlieg- en foerageerroutes) beschermd zijn.

Vleermuizen oriënteren op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen om zich te verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebieden.

Bronnen

Op basis van landschapskenmerken en bronnenonderzoek (waarneming.nl) worden binnen de omgeving zeker de Gewone dwergvleermuis, Laatzvlieger en Rosse vleermuis verwacht. Van deze soorten is alleen de Rosse vleermuis een boombewoner; de beide andere soorten bewonen uitsluitend bebouwing. Van de genoemde soorten kan vrijwel zeker de Gewone dwergvleermuis foeragerend binnen het plangebied verwacht worden.

Veldbezoek

De bebouwing werd als geheel ongeschikt voor vleermuizen beoordeeld. Hierbij weer het volgende in aanmerking genomen.

-De binnenruimten zijn geheel ontoegankelijk en teveel verlicht voor verblijf van vleermuizen.

- Onder daken van golfplaten worden vrijwel nooit verblijfplekken van vleermuizen aangetroffen, wegens de slechte isolerende werking van het materiaal. Dit materiaal biedt een slechte buffering voor temperatuurverschillen, waardoor deze te snel en te hoog oplopen. Bovendien zijn de toegangen tot onder de golfplaten verspert door opgehoopt bladval.
- Er is zijn spouwruimten aanwezig tussen binnen- en buitenmuur. Echter de stootvoegen die toegang tot deze spouwruimten kunnen verlenen liggen slechts 50 cm boven het maaiveld, veel te laag voor de aanliegroutes van vleermuizen.
- De enige geschikte verblijfmogelijkheid is de ruimte binnen de gevelbetimmering aan de voorgevel. Echter deze sluit te nauw aan op de muren om toegang te kunnen verschaffen en bieden geen toegang b.v. via gaten en openingen die ontstaan zijn wegens beschadiging.
- Over het algemeen is de bebouwing iets te laag voor vleermuizen. Dit geldt zeker voor de kleine schuurtjes elders in de tuin.

Voor boombewonende soorten ontbreken geschikt verblijfplekken als spechtenholen en diepe rottingsgaten in bomen. Het plangebied met zijn verwilderde tuin toont wel een grote geschiktheid als foerageergebied, echter binnen een omgeving die in het algemeen een grote geschiktheid als foerageergebied van vleermuizen toont. In deze bosrijke omgeving met veel houtwallen en wegbomen is het plangebied van geen belang als verplaatsingsstructuur van vleermuizen.

Conclusie

Als gevolg van de ingrepen worden geen negatieve effecten op de jaarrond beschermde verblijfsplaatsen en verblijfsmogelijkheden van vleermuizen verwacht. Gelet op de schaal van de ingreep en de goede compensatie die de omgeving biedt, wordt geen aantasting van het leefgebied van vleermuizen verwacht doordat essentieel foerageergebied en verplaatsingsstructuren verdwijnen.

Amfibieën en reptielen

De tijd van het jaar was niet meer optimaal voor waarneming van reptielen en amfibieën. Tijdens het veldbezoek zijn dan ook geen waarnemingen uit deze soortgroepen gedaan.

Alle reptielen die in Nederland voorkomen gelden als strikt beschermd. Binnen de omgeving kan op basis van de verspreidingsgegevens alleen de Levendbarende hagedis verwacht worden, een soort van heide en heideachtig terrein. Geschikte leefgebied voor deze soort binnen het onderzoeksgebied en directe omgeving ontbreekt geheel. Aanwezigheid van deze soort en andere reptielen kan geheel uitgesloten worden.

Binnen het plangebied en directe omgeving ontbreekt geschikt biotoop voor streng beschermde amfibieën eveneens. Geschikte voortplantingswaters liggen te ver verwijderd van het plangebied om deze soorten te verwachten. Wel worden enkele licht beschermde amfibieën als Bruine kikker en Gewone pad verwacht. Deze zijn minder direct aan een watermilieu gebonden en vinden binnen het plangebied en geschikte landbiotoop.

Conclusie

Aanwezigheid van reptielen en strengbeschermde amfibieën kunnen worden uitgesloten; negatieve effecten op deze soortgroepen kunnen daarom ook uitgesloten worden. Voor eventueel aanwezige licht beschermde amfibieën geldt vrijstelling en uitsluitend de zorgplicht.

Vissen

Er ontbreekt elke vorm van open water, waardoor het plangebied niet relevant voor deze soortgroep is.

Vlinders en Libellen

Ook voor waarneming van deze soortgroep was de tijd van het jaar niet meer optimaal. Zowel op basis van verspreidingsgegevens en aanwezige biotopen worden geen streng beschermde soorten uit deze soortgroepen verwacht. Verwacht wordt een breder spectrum van algemene dagvlindersoorten die in de tuin foerageren. Uit de groep van libellen worden een aantal algemene soorten verwacht die ver van het water weg zwerven om te foerageren.

Conclusie

Het plangebied is niet van belang voor beschermde libellen en vlinders. Op deze soortgroep worden derhalve geen negatieve effecten verwacht.

Overige ongewervelden

Uit deze soortgroep zijn een beperkt aantal soorten uit de groepen van kevers, mieren en slakken beschermd, eveneens één zoetwatermossel (Bataafse stroommossel) en de enige Inlandse zoetwaterkreeft (Rivierkreeft).

Gelet op verspreidingsgegevens en aanwezige habitat is voor het plangebied alleen de groep van mieren niet uit te sluiten. Als beschermde miersoorten gelden uitsluiten de welbekende bosmieren van het genus *Formica*. De soorten zijn licht beschermd (tabel1) en de bescherming geldt vooral de bovengrondse koepelnesten. Nesten van bosmieren zijn binnen bossen van een vitale ecologische betekenis.

Gelet op de ligging van het plangebied in een bosrijke omgeving kunnen nesten van de algemene Behaarde bosmier en Kale bosmier niet uitgesloten worden. Deze werden niet aangetroffen en derhalve kan geen negatief effect op deze soortgroep verwacht worden.

4. Conclusie en aanbeveling

4.1 Gebiedbescherming

Natuurbeschermingswet

Het plangebied ligt te ver verwijderd van gebieden die onder de Natuurbeschermingswet (Natura 2000) vallen om daar enig negatief effect op te verwachten.

NNN -gebied (voormalige EHS)

Het plangebied is echter zeer dicht gelegen bij NNN-gebied. Een bebost perceel dat onder NNN gebied valt ligt op zeer korte afstand van zo'n 50 m van het plangebied. Hier kan enige verstoring ontstaan bijvoorbeeld als gevolg van lichtbelasting, bv in het geval als de bouwplaats 's nachts overmatig verlicht wordt. Verwacht wordt dat langs de bosrand vleermuizen foerageren die door teveel lichtbelasting verstoord kunnen worden. Overmatige geluidsbelasting kan broedende vogels verstoren. Op verder weg gelegen NNN-gebied worden geen negatieve invloeden verwacht gelet op de afstand, schaal en aard van de voorgenomen ingreep. Als de nodige voorzorgsmaatregelen in acht worden genomen ten aanzien van geluid- en lichtbelasting tijdens de uitvoerende fase worden geheel geen negatieve effecten op NNN-gebied verwacht. Na herinrichting wordt een verbetering van de landschappelijke kwaliteiten verwacht en daarmee versterking van de nabij gelegen NNN structuren.

4.2 Flora en faunawet

-Buiten vleermuizen is de enige strikt beschermde soorten die binnen het plangebied verwacht wordt de Eekhoorn. Verblijfplaatsen van deze soorten ontbreken en voor het verlies van elementen binnen het plangebied die van belang zijn als onderdeel van hun functionele leefgebied zijn voldoende compensatiemogelijkheden in de directe en wijdere omgeving.

-Er ontbreken verblijfplaatsen die als jaarrond beschermde vast verblijfplaatsen kunnen worden aangemerkt of als verblijfplekken die als onderdeel van de functionele leefomgeving strikt beschermd zijn.

Concluderend kan gesteld worden indien het broedseizoen tijdens de uitvoering van de plannen in acht wordt genomen, wordt als gevolg van de herontwikkeling van de locatie, zowel in de uitvoerende fase als daarna, geen negatieve effecten verwacht op strikt beschermde soorten, hun verblijfplekken en leefgebieden.

Waarnemingen van licht beschermde soorten betroffen sporen van aanwezigheid van konijnen. Tevens worden een aantal andere licht beschermde soorten zoogdieren met een grote zekerheid verwacht. Ook aanwezigheid van licht beschermde amfibieën kan niet uitgesloten worden. Voor deze soorten geldt vrijstelling en wordt verwacht dat de zorgplicht in acht wordt genomen.

4.3 Mitigerende en compenserende maatregelen

- Bij ingrepen in het groen en verwijdering van de bijgebouwen (schuren) dient het broedseizoen in acht worden genomen. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is.

-Indien de ingrepen aan het groen in de winter plaats vinden dan dient aanbeveling om voor de zekerheid de wintergroene struiken en hoge naaldhout te controleren op winterverblijfplekken van huismussen en uilen (sparren). Indien deze aanwezig zijn dan kan uitstel of ontheffing overwogen worden. Bij uitstel tot na de winterperiode is het niet noodzakelijk om ontheffing aan te vragen daar aangetoond kan worden dat de omgeving voldoende compensatie voor het verlies van deze verblijfplekken biedt.

- Voor aanwezigheid van licht beschermde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van licht beschermde diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. Bij grondwerkzaamheden, sloop van schuurtjes en verwijdering van houtafval en ander materiaal voorzichtig te werk gaan. Voor de planlocatie geldt dat vooral voor grondwerkzaamheden, gelet op de aanwezige konijnenpopulatie. Aanbevolen wordt om deze plaats te laten vinden buiten de kwetsbare periode van het konijn, de periode dat zogende jongen aanwezig zijn. I.v.m. overwinterende licht beschermde amfibieën dient het aanbeveling om hout- en ander afval na de winter te verwijderen.

4.4 Ontheffingsaanvraag

Indien voornoemde mitigerende maatregelen in acht worden genomen is een ontheffingaanvraag niet noodzakelijk

4.5 Vervolg onderzoek

Vervolg onderzoek is niet noodzakelijk

Samenvattend

Indien de hiervoor genoemde voorzorgs en mitigerende maatregelen in acht worden genomen, worden tengevolge van uitvoering van de plannen en herontwikkeling van de planlocatie geen negatieve effecten verwacht op beschermde natuurgebieden en strikt beschermde soorten en hun leefgebied. Ontheffingsaanvraag en vervolgonderzoek is niet noodzakelijk.

5. Bronnen

Literatuur

- Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Schaminée e.a. 1995. De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5
- Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994. Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5
- P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010. Veldgids Europese Zoogdieren
- Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en NoordwestAfrika. Tirion Natuur.
- SOVON broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.

Internetsites

- www.brabant.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.waarneming.nl
- www.rijksoverheid.nl/ministeries/ez
- www.dassenwerkgroepbrabant.nl (digitale nieuwsbrief nr. 26, juni 2012)

